

PRAVILA UVJETOVANOSTI I NJIHOVE RAZLIKE U ODNOSU NA VIŠESTRUKU SUKLADNOST

U okviru svoje uloge kao svjetskog lidera u smanjenju emisija stakleničkih plinova, prilagodbi klimatskim promjenama te smanjenju negativnog utjecaja na okoliš i bioraznost, Europska unija još od 2005. godine unutar Zajedničke poljoprivredne politike provodi pravila višestruke sukladnosti.

Zajedničkom poljoprivrednom politikom za razdoblje 2023. - 2027. umjesto pravila višestruke sukladnosti, provodit će se uvjetovanost koja predstavlja poboljšana pravila usmjerena na ostvarivanje slijedećih ciljeva:

- Smanjenje negativnog utjecaja na klimu i prilagodbu klimatskim promjenama;
- Zaštitu voda;
- Zaštitu i očuvanje kakvoće tla;
- Zaštitu i očuvanje bioraznosti i krajobraza;
- Sigurnost hrane;
- Sredstva za zaštitu bilja (standardi korištenja i održiva uporaba);
- Dobrobit životinja.

Svaki korisnik potpora po ha ili domaćoj životinji unutar izravnih plaćanja, klimatsko okolišnih intervencija, sektorskih intervencija mora se pridržavati pravila uvjetovanosti kako bi ostvario potpore u punom iznosu.

U nastavku je tabličnim prikazom predstavljena usporedba pravila Uvjetovanosti s pravilima Višestruke sukladnosti.

Opis:

SMR: propisani zahtjevi upravljanja

GAEC: standard za dobre poljoprivredne i okolišne uvjete zemljišta

NOVI ZAHTJEVI I STANDARDI

IZMIJENJENI ZAHTJEVI I STANDARDI

IZBRISANI ZAHTJEVI I STANDARDI

Područje	Glavno pitanje	Zahtjevi i standardi VIŠESTRUKA SUKLADNOST u skladu s člankom 93.; Uredba (EU) 1306/2013; PRILOG II.		Zahtjevi i standardi UVJETOVANOST na temelju članka 12.; Uredba (EU) 2021/2115; PRILOG III (22.04.2022.)	
Klima i okoliš	Klimatske promjene (ublažavanje i prilagodba)			GAEC 1	<p>Očuvanje trajnih travnjaka (Održavanje trajnih travnjaka na temelju omjera trajnih travnjaka i poljoprivredne površine)</p> <p>Maksimalno smanjenje od 5 % u usporedbi s referentnom godinom.</p> <p>Ako se na razini svake pojedine godine utvrdi smanjenje omjera za više od 5 % u odnosu na 2018. godinu, Ministarstvo će propisati mjere za dostizanje potrebnog omjera, a Agencija za plaćanja će do 31. prosinca tekuće godine obavijestiti korisnike o pravilima sprječavanja novih prenamjena trajnih travnjaka i obnavljanja prenamijenjenih travnjaka. Mjere će biti propisane u skladu s odredbama članka 48. stavka 3. Delegirane Uredbe Komisije (EU) 2022/126.</p>
				GAEC 2	<p>Zaštita močvara i tresetišta (Zaštita močvarnih područja i tresetišta)</p> <p>RH traži odgodu primjene do 2025. godine kako je omogućeno u pojašnjenju ovog GAEC-a u fusnoti 1 Dodatka III. Uredbe (EU) br. 2021/2115.</p> <p>Opis uvjeta na poljoprivrednim gospodarstvima i vrstama poljoprivrednih površina prisutnih u određenim područjima bit će dostavljen u ažuriranoj verziji Strateškog plana ZPP-a prije prve godine primjene ovog GAEC-a u 2025. godini.</p>
		GAEC 6	Održavanje razine organske tvari tla prikladnim praksama uključujući zabranu paljenja obradivog strništa, osim iz razloga vezanih uz zdravlje biljaka	GAEC 3	<p>Upravljanje žetvenim ostacima (Zabrana paljenja obradivog strništa, osim iz razloga povezanih sa zdravljem bilja)</p>
	Voda			SMR 1	<p>Korištenje vode za navodnjavanje</p> <p>Za navodnjavanje površinskim i podzemnim vodama, potrebna je vodopravna dozvola, a navodnjavanje oborinskim vodama je slobodno (Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.): članak 11. stavak 3. točka (e) te točka (h) u pogledu obveznih zahtjeva za kontrolu raspršenih izvora onečišćenja fosfatima)</p>

		SMR 1	Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora (SL L 375, 31.12.1991., str. 1.): članci 4. i 5.	SMR 2	Zaštita voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla Zaštita voda u ranjivim područjima na nitrate (Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora (SL L 375, 31.12.1991., str. 1.): članci 4. i 5.)
		GAEC 1	Uspostavljanje graničnih pojaseva uzduž vodenih tokova	GAEC 4	Uspostava zaštitnih zona duž vodotoka (Uspostava graničnih pojaseva duž vodotokova) Zaštitna zona duž vodotoka je granični pojas širine 3 m od ruba obrađene poljoprivredne površine do vanjskog ruba korita vodotoka sa slivnom površinom većom od 10 km ² i jezera površine veće od 0.5 km ² . GAEC 4 pravilo pokriva i kanale navodnjavanja i odvodnje 3. i 4. reda, odnosno kanale koji služe za odvodnju i navodnjavanje, a koji su sastavni dio slivnih područja na koje se GAEC 4 odnosi. Na zaštitnim zonama oko vodotoka nije dozvoljena primjena gnojiva i kemijskih sredstava za zaštitu bilja. Poljoprivrednici s poljoprivrednim površinama unutar ranjivih područja definiranih Odlukom o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br.130/12) dužni su uz odredbe GAEC 4 primjenjivati i odredbe vezane uz primjenu gnojiva iz Akcijskog programa zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla koji je na snazi, a odnose se na zaštitne zone duž vodotoka.
		GAEC 2	Ako korištenje vode za navodnjavanje podliježe odobrenju, usklađenje s postupcima odobrenja		
		GAEC 3	Zaštita podzemnih voda od onečišćenja: zabrana izravnog ispuštanja u podzemne vode i mjere za sprečavanje neizravnog onečišćenja podzemnih voda ispuštanjem opasnih tvari na zemlju i njihovim procjeđivanjem kroz tlo, prema popisu u Prilogu Direktivi 80/68/EEZ u njezinoj verziji na snazi posljednjeg dana njezinog važenja, u mjeri u kojoj se odnosi na poljoprivrednu aktivnost.		
	Tlo (zaštita i kvaliteta)	GAEC 5	Minimalno upravljanje zemljištem koje odražava uvjete specifične za lokaciju u svrhu ograničavanja erozije	GAEC 5	Minimalno upravljanje poljoprivrednim zemljištem u svrhu očuvanja tla od erozije (Upravljanje obradom tla, radi smanjenja rizika od propadanja i erozije tla, uključujući uzimanje u obzir gradijenta nagiba) Na poljoprivrednim površinama s nagibom od 13 % ili više, osnovna obrada tla se mora provoditi samo okomito na pad terena.

					Postojeći trajni nasadi na poljoprivrednim površinama s nagibom od 13 % ili više, u kojima je smjer redova paralelan s nagibom terena, moraju imati međuredni prostor prekriven biljnim pokrovom.
		GAEC 4	Minimalni zemljišni pokrov	GAEC 6	<p>Minimalna pokrivenost tla (Minimalni zemljišni pokrov kako bi se izbjeglo golo tlo u najosjetljivijim razdobljima)</p> <p>Tijekom vegetacijskog razdoblja sve oranične poljoprivredne površine moraju biti pokrivene poljoprivrednim kulturama ili žetvenim ostacima (nadzemni dio biljke s korijenom), ili ciljano prekrivene biljnim ostacima (malč) koji umanjuju eroziju tla, osim u slučaju obavljene pripreme za sljedeću sjetvu i prije nicanja. Postojeći trajni nasadi na poljoprivrednim površinama s nagibom od 13 % ili više, u kojima je smjer redova paralelno s nagibom terena, moraju imati međuredni prostor prekriven biljnim pokrovom.</p> <p>Od 15. studenoga do 15. veljače, u cilju prikupljanja vlage, sprečavanja erozije i očuvanja zalihe ugljika u tlu, poljoprivredne površine moraju biti pokrivene glavnim usjevom ili zelenim pokrovom ili se mora primjenjivati jedna od sljedećih mjera:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ostavljanje strništa na poljoprivrednim površinama; - prekrivanje poljoprivrednih površina žetvenim ostacima (malč); - obrada tla za sjetvu, pri čemu najmanje 25 % poljoprivrednih površina poljoprivrednog gospodarstva s nagibom većim od 9 % mora biti pokriveno glavnim usjevom ili zelenim pokrovom ili žetvenim ostacima (malč) ili ostavljanjem strništa na poljoprivrednim površinama.
				GAEC 7	<p>Plodored na oraničnim površinama (Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom)</p> <p>Na poljoprivrednom gospodarstvu ukupne veličine oraničnih površina 10 ha i više, obveznik je na razini parcele dužan uspostaviti izmjenu kultura najmanje jednom godišnje uključujući sekundarne usjeve kojima se primjereno gospodari i koji su prisutni na obradivom zemljištu minimalno osam tjedana.</p> <p>Obveza uspostave plodoreda ne odnosi se na poljoprivredne parcele na kojima se uzgajaju trajni nasadi, trave i druge travolike krmne kulture i na površine pod ugarom.</p> <p>Poljoprivredna gospodarstva na kojima se više od 75 % oraničnih površina koristi za proizvodnju trava ili drugih travolikih krmnih kultura, proizvodnju leguminoza ili je zemljište ostavljeno na ugaru, ili u kombinaciji prethodno navedenog, nisu dužna uspostaviti plodored.</p>

					<p>Poljoprivredna gospodarstva na kojima više od 75 % raspoloživih poljoprivrednih površina zauzimaju trajni travnjaci ili se koristi za proizvodnju trava ili drugih travolikih krmnih kultura, ili u kombinaciji prethodno navedenog, nisu dužna uspostaviti plodored.</p> <p>Smatra se da je poljoprivredna proizvodnja certificirana u skladu s Uredbom (EU) 2018/848 usklađena s ovim pravilom.</p> <p>U smislu članka 1. stavka 1. točke b) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 2022/1317 i obavijesti koja je dostavljena Komisiji u skladu sa člankom 2. stavkom 1. iste Uredbe, za godinu zahtjeva 2023. odstupit će se od primjene GAEC-a 7.</p>
Bioraznolikost i krajobraz (zaštita i kvaliteta)	SMR 2	Direktiva 2009/147/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.): članak 3. stavak 1., članak 3. stavak 2. točka (b), članak 4. stavci 1., 2. i 4.	SMR 3	Očuvanje životinjskih vrsta i krajobraza Zaštita staništa zavičajnih divljih vrsta ptica (Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.): članak 3. stavak 1., članak 3. stavak 2. točka (b), članak 4. stavci 1., 2. i 4.)	
	SMR 3	Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.): članak 6. stavci 1. i 2	SMR 4	Očuvanje prirodnih staništa i biljne flore i faune Prilikom provođenja programa ili zahvata na poljoprivrednom zemljištu unutar ekološke mreže, potrebno je ishoditi ocjenu prihvatljivosti od strane nadležnog tijela (Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.): članak 6. stavci 1. i 2.)	
	GAEC 7	Zadržavanje obilježja krajobraza uključujući, prema potrebi, živice, ribnjake, jarke, drvorede, drveće u skupini ili izolirano, granična područja polja i terase, te uključujući zabranu rezanja živica i stabala za vrijeme sezone uzgoja ptica i, kao mogućnost, mjere za izbjegavanje invazivnih biljnih vrsta	GAEC 8	Minimalni udio poljoprivrednih površina pod neproizvodnim obilježjima - Minimalni udio poljoprivredne površine namijenjen neproizvodnim područjima ili obilježjima <ul style="list-style-type: none"> Najmanje 4 % obradivog zemljišta na razini poljoprivrednoga gospodarstva namijenjen neproizvodnim površinama i obilježjima, uključujući zemljište ostavljeno na ugaru. Najmanje 3 % obradivog zemljišta na razini poljoprivrednog gospodarstva namijenjeno neproizvodnim površinama i obilježjima, uključujući zemljište ostavljeno na ugaru, ako se poljoprivrednik obveže da će najmanje 7 % svojeg obradivog zemljišta namijeniti neproizvodnim površinama i obilježjima, uključujući zemljište ostavljeno na ugaru, u okviru poboljšane eko sheme u skladu s člankom 31. stavkom 5.a - Očuvanje obilježja krajobraza.	

				<ul style="list-style-type: none"> • Obilježja krajobraza su živice, lokve, jarci, drvoredi, pojedinačno drveće, šumarak, suhozidi. <p>- Zabrana rezanja živica i stabala u sezoni razmnožavanja ptica i podizanja ptića</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nije dozvoljeno orezivanje živica i šumaraka u razdoblju od 1. ožujka do 31. kolovoza. <p>- Pravila za izbjegavanje invazivnih biljnih vrsta</p> <p>Na poljoprivrednim površinama ne smiju niti prisutni korovi pelinolisna ambrozija (<i>Ambrosia artemisiifolia</i>, L.) i mračnjak (<i>Abutilon theophrasti</i> Med.), višegodišnji korovi niti drvenaste biljne vrste koje zarastaju poljoprivrednu površinu. Ove će se biljne vrste uklanjati mehaničkim postupcima ili primjenom herbicida.</p> <p>U smislu članka 1. stavka 1. točke b) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 2022/1317 i obavijesti koja je dostavljena Komisiji u skladu sa člankom 2. stavkom 1. iste Uredbe, za godinu zahtjeva 2023. odstupit će se od primjene GAEC-a 8 u prvom zahtjevu:</p> <p>Odstupanje se odnosi na zemljište ostavljeno na ugaru i ne primjenjuje se na druga neproizvodna obilježja. Zemljište na koje se odnosi izuzeće ne može se koristiti za uzgoj kukuruza, soje ili kultura kratkih ophodnji.</p> <p>Minimalni udio poljoprivrednu površine namijenjen neproizvodnim površinama ili obilježjima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimalni udio od najmanje 4% obradivog zemljišta na razini poljoprivrednog gospodarstva namijenjen neproizvodnim površinama i obilježjima, • Ako se poljoprivrednik obveže namijeniti najmanje 7 % svojeg obradivog zemljišta neproizvodnim površinama ili obilježjima, uključujući zemljište ostavljeno na ugaru, u okviru poboljšane eko sheme u skladu s člankom 31. stavkom 6., udio koji se pripisuje usklađenosti s ovim GAEC standardom ograničava se na 3 %.
				<p>GAEC 9 Zabrana prenamjene ili oranja okolišno osjetljivih travnjaka unutar NATURA 2000 područja</p> <p><i>(Zabrana prenamjene ili oranja trajnih travnjaka koji su utvrđeni kao okolišno osjetljivi trajni travnjaci na područjima mreže Natura 2000)</i></p>
Javno zdravlje i zdravlje bilja	Sigurnost hrane	SMR 4	Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.): članci 14. i 15., članak 17. stavak 1. (3) i članci 18., 19. i 20.	<p>SMR 5 Standardi za sigurnost hrane</p> <p>(Hrana i hrana za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije moraju ispunjavati zahtjeve propisa o hrani)</p> <p>(Uredba (EZ) br.178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju</p>

					postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.): članci 14. i 15., članak 17. stavak 1. i članci 18., 19. i 20.)
		SMR 5	Direktiva Vijeća 96/22/EZ od 29.4.1996. o zabrani primjene određenih tvari hormonskog ili tireostatskog učinka i beta-agonista na farmskim životinjama i stavljanju izvan snage direktiva 81/602/EEZ, 88/146/EEZ i 88/299/EEZ (SL L 125, 23.5.1996., str. 3.): članak 3. točka (a), (b), (d) i (e) i članci 4., 5. i 7.	SMR 6	Standardi za korištenje određenih tvari hormonskog i tireostatskog djelovanja i beta - agonista Na farmskim i akvatičnim životinjama zabranjena je primjena tvari hormonskog ili tireostatskog učinka te beta-agonista, osim u posebnim slučajevima terapijske i/ili zootehničke primjene. Neke od navedenih tvari su zabranjene ili zabranjene s izuzećem, a neke od njih su privremeno zabranjene (Direktiva Vijeća 96/22/EZ od 29. travnja 1996. o zabrani primjene određenih tvari hormonskog ili tireostatskog učinka i beta-agonista na farmskim životinjama i o stavljanju izvan snage direktiva 81/602/EEZ, 88/146/EEZ i 88/299/EEZ (SL L 125, 23.5.1996., str. 3.): članak 3. točke (a), (b), (d) i (e) te članci 4., 5. i 7.)
Identifikacija i Registriranje životinja		SMR 6	Direktiva Vijeća 2008/71/EZ od 15. srpnja 2008. o identifikaciji i registraciji svinja (SL L 213, 8.8.2005. str. 31.): članci 3., 4. i 5.		
		SMR 7	Uredba (EZ) br. 1760/2000 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. srpnja 2000. o uvođenju sustava označivanja i registracije životinja vrste goveda, označivanju goveđeg mesa i proizvoda od goveđeg mesa i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 820/97 (SL L 204, 11.8.2000. str. 1.): Članci 4. i 7.		
		SMR 8	Uredba Vijeća (EZ) br. 21/2004 od 17. prosinca 2003. o uspostavi sustava za označivanje i registraciju ovaca i koza i izmjeni Uredbe (EZ) br. 1782/2003 i direktiva 92/102/EEZ te 64/432/EEZ (SL L 5, 9.1.2004. str. 8.): članci 3., 4. i 5.		
Bolesti životinja		SMR 9	Uredba (EZ) br. 999/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o utvrđivanju pravila za sprečavanje, nadzor i iskorjenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija (SL L 147, 31.5.2001., str. 1.): članci 7., 11., 12., 13. i 15.		
Sredstva za zaštitu bilja		SMR 10	Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24.11.2009. str. 1.): članak 55. prva i druga rečenica	SMR 7	Standardi za korištenje sredstava za zaštitu bilja hormonskog i tireostatskog djelovanja i beta - agonista Obveze vezane za stručnu uporabu, čuvanje, posjedovanje registriranih pesticida, poduzimanje mjera kod uočenih opasnosti, vođenje evidencija. (Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i

					stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24.11.2009., str. 1.): članak 55. prva i druga rečenica)
				SMR 8	<p>Održiva uporaba sredstava za zaštitu bilja hormonskog i tireostatskog djelovanja i beta - agonista</p> <p>Profesionalni korisnici obvezni su imati propisanu izobrazbu, provoditi kontrole uređaja u skladu s važećim normama i standardima, označavati kontrolirane uređaje, štititi bioraznolikost, propisano čuvati pesticide te čistiti uređaje prema uputama.</p> <p>(Direktiva 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u postizanju održive upotrebe pesticida (SL L 309, 24.11.2009., str. 71.): Članak 5. stavak 2. i članak 8. stavci od 1. do 5. članak 12. o ograničenjima upotrebe pesticida u zaštićenim područjima definiranim na temelju Direktive 2000/60/EC i zakonodavstva o mreži Natura 2000.; članak 13. stavci 1. i 3. o rukovanju pesticidima, njihovu skladištenju te odlaganju ostataka)</p>
Dobrobit životinja	Dobrobit životinja	SMR 11	Direktiva Vijeća 2008/119/EZ od 18. prosinca 2008. o utvrđivanju minimalnih uvjeta zaštite teladi (SL L 10, 15.1.2009. str. 7.): članci 3. i 4.	SMR 9	<p>Standardi za zaštitu teladi</p> <p>Korisnik je obrezan propisano držati telad, opremiti objekte u kojima ona nije vezana, održavati čistoću te propisano hraniti telad</p> <p>(Direktiva Vijeća 2008/119/EZ od 18. prosinca 2008. o utvrđivanju minimalnih uvjeta zaštite teladi (SL L 10, 15.1.2009., str. 7.): članci 3. i 4.)</p>
		SMR 12	Direktiva Vijeća 2008/120/EEZ od 18. prosinca 2008. o utvrđivanju minimalnih uvjeta za zaštitu svinja (SL L 47, 18.2.2009. str. 5.): članci 3. i 4.	SMR 10	<p>Standardi za zaštitu svinja</p> <p>Propisano držanje svinja, opremanje objekata, održavanje objekata, hranidba</p> <p>(Direktiva Vijeća 2008/120/EZ od 18. prosinca 2008. o utvrđivanju minimalnih uvjeta za zaštitu svinja (SL L 47, 18.2.2009., str. 5.): Članci 3. i 4.)</p>
		SMR 13	Direktiva Vijeća 98/58/EZ od 20. srpnja 1998. o zaštiti životinja koje se drže u svrhu proizvodnje (SL L 221, 8.8.1998., str. 23.): članak 4.	SMR 11	<p>Standardi za zaštitu životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje</p> <p>Osiguravanje osposobljenog osoblja, vođenje evidencija, propisano opremanje objekata, hranjenje</p> <p>(Direktiva Vijeća 98/58/EZ od 20. srpnja 1998. o zaštiti životinja koje se drže u svrhu proizvodnje (SL L 221, 8.8.1998., str. 23.): članak 4.)</p>